

Yngre Talenter, 2. semester forårsprogram 2023

Akademiet for Talentfulde Unge Øst

Program for Yngre Talenter foråret 2023

Kære elever og talentkoordinator,

Velkommen til et begivenheds- og lærerigt andet semester på Yngre Talenter. I dette semester får du som vanligt mulighed for at blive udfordret inden for både naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab - hvilke undervisningsdage der er planlagt for lige netop *dit hold*, kan du se i planorama (<https://system.planorama.dk/>)

Alt efter hvilke undervisningsdage du havde på 1. semester, får du mulighed for at dykke ned i fem af nedenstående emner. Nogle hold skal undersøge ondskab ud fra et psykologisk perspektiv – kan man definere mennesker som onde, eller kan man kun tale om onde handlinger? Andre hold får indblik i, hvorfor vi kalder medierne ”den fjerde statsmagt”, og alle hold kommer til at boltre sig i bakterier og vira – i hvert fald billeder af dem – på undervisningsdagen *En verden under mikroskopet*, der tager udgangspunkt i børnevaccinationsprogrammet.

Du skal have fem undervisningsdage på dette semester – se overblik nedenfor og læs uddybet beskrivelse af undervisningsdage længere nede i programmet.

Modul 1 - 5		
Hvert hold skal have fem af nedenstående undervisningsdage		
Samfundsfag	Humaniora	Naturvidenskab
Magt og medier - den fjerde statsmagt <i>eller</i> Kloge hoveder tænker ikke ens - om magt og demokrati i Danmark	Moderne branding - stilhed før shitstormen <i>eller</i> Ondskab - hvorfor handler mennesker ondt?	Menneskets gener - hvorfor ser vi ud, som vi gør? <i>eller</i> Hvordan bliver vi til? - rejsen fra celle til pubertet <i>eller</i> Kroppens anatomi for begyndere <i>eller</i> En verden under mikroskopet <i>eller</i> Hjerte, kredsløb og lunger - hvordan hænger det hele sammen?
Team- og innovationsdag		

Team- og innovationsdag

Årets Team- og innovationsdag på Yngre Talenter bliver, som tidligere skrevet, afholdt henholdsvis d. 15. og 16. april på Solrød Gymnasium ca. kl. 10.00 – 16.00. Vi forventer at afvikle programmet med det samme indhold to dage i træk, og du kan så tilmelde dig den dag, der passer dig

bedst. Programmet er stadig under udarbejdelse, så indtil videre skal du blot sætte et kryds i kalenderen. Vi vender vi tilbage med mere info, når programmet er fastlagt.

Information om undervisningen i Planorama

I Planorama finder du de kommende undervisningsdage, og det er her, at du kan se dato, tid og sted for undervisningen. Det er også her, at du og dine forældre melder afbud, hvis du bliver forhindret i at deltage i undervisningen. Det er vigtigt, at I holder jer orienteret i Planorama, da det også er herigennem, I får besked om eventuelle ændringer i programmet.

Der findes en web-version <https://system.planorama.dk/> som vi anbefaler, at du bruger, og en APP version *Mit Planorama* af Planorama. Du skal logge ind med de log-in oplysninger, som står i alle mails, du har modtaget fra systemet. Hvis du har problemer med at logge ind, så send en mail til talentgrundskolen@talentfuldeunge.dk.

Det gode læringsrum

For at alle får bedst muligt udbytte af undervisningen og føler sig inkluderet i fællesskabet, bedes I notere jer følgende retningslinjer:

- Du bedes sørge for at være opdateret ift. dato, tidspunkt og lokation for din næste undervisningsdag, ligesom du på *Planorama ME* har tjekket under *Praktisk*, om der er noget specielt, du skal medbringe til denne undervisning.
- Husk madpakke og drikkedunk, så din krop og hjerne får energi til undervisningen.
- Deltag gerne aktivt og engageret i undervisningen og fællesskabet med respekt for både underviser og de andre elever.
- Du bedes lade din mobiltelefon blive i tasken – også i pauserne – medmindre underviseren beder jer tage den frem.
- Husk at være en god kammerat der er aktiv ift. at alle på holdet føler sig inddraget i fællesskabet og i undervisningen.

På forhånd tak for hjælpen med at skabe det bedste læringsrum.

Har du spørgsmål, så skriv til talentgrundskolen@talentfuldeunge.dk.

Vi glæder os til at se dig til undervisningen 😊

Mange hilsner

Akademiet for Talentfulde Unge Øst/Yngre Talenter

Humaniora

Moderne branding – stilhed før shitstormen

Branding er en markedsføringsstrategi, som kort og enkelt handler om at skabe en form for genkendelighed for sit produkt. Det kan være alt fra et logo, en reklame, en kendingsmelodi, en pæn bygning, udvalgte farver – ja, der er næsten ingen grænser for hvordan man kan brande sit produkt! Vi skal lære om forskellige brandingstrategier og kigge på brands som indgår i vores hverdag, men som vi muligvis ikke kender særlig meget til. Vi kommer også til at tage vores kritiske briller på, at kigge nærmere på uetisk branding – når en virksomhed lyver for at virke bedre end den reelt er. Hvis det bliver opdaget, kan virksomheden komme ud for det der kaldes en *shitstorm*, og det er ikke så let at rense sit navn efter sådan en omgang. I skrivende stund er der også mange virksomheder som gør alt hvad de kan for at distancere sig fra Rusland og vise det til omverdenen - men gør de det fordi de vil støtte Ukraine eller er det blot en mulighed for at tjene lidt ekstra penge?

Branding og markedsføring berører os alle sammen, og vi bliver hele tiden præsenteret for reklamer og lignende fra virksomheder, der gerne vil have os til at købe deres produkter. Derfor er det vigtigt at kunne tænke kritisk og se igennem uetiske branding, eller branding med en skjult agenda.

Læringsmål:

- Kendskab til udvalgte teorier og modeller om branding, CSR og krisekommunikation.
- Forståelse for hvorfor "Greenwashing" er et problem og hvorfor det er vigtigt at være bevidst om.
- Viden om forskellen på at brande sit produkt og at brande sin virksomhed.
- Erfaring med at benytte teori på cases fra den virkelige verden.

Underviseren:

Jeg hedder Selma, og jeg er 25 år og bor i Roskilde sammen med min kæreste, som ikke kan gå en dag uden at citere Star Wars. Til dagligt læser jeg en kandidat i *Strategisk kommunikation og digitale medier* på Roskilde Universitet, og har kun et år tilbage til, at jeg er færdig og skal ud og være "rigtig voksen". Indtil da skal jeg bl.a. bruge tiden på at undervise en masse søde og kloge Yngre Talenter, hvilket altid er en fornøjelse. Fun fact: De fleste af jer har sikkert større fødder end mig, da min skostørrelse er 36,5 og det har den været siden jeg var på jeres alder.

Ondskab - hvorfor handler mennesker ondt?

Hvad er ondskab? Hvem kan finde på at handle ondt? Og hvorfor handler de sådan? I denne undervisning skal vi undersøge begrebet ondskab fra et psykologisk perspektiv.

Inden for psykologien vil mange påstå, at der ikke findes decideret onde mennesker – kun onde handlinger. Men ondskab kommer i mange størrelser og vi ser gentagne gange i historien, at helt almindelige mennesker handler ondt. Hvad skyldes det?

Med dette undervisningsforløb dykker vi ned i de bagvedliggende faktorer, som gør at mennesker, ligesom du og jeg, kan være tilbøjelige til at handle uetisk eller direkte ondt. Med underemner som lydighed overfor autoriteter, gruppesamhørighed og eksperimenter foretaget af henholdsvis Philip Zimbardo og Stanley Milgram vil undervisningen koncentrere sig om hvorfor mennesker handler ondt med udgangspunkt i teori om menneskets psykologi.

Læringsmål:

- At få en grundlæggende forståelse for begrebet "ondskab" set fra et psykologisk perspektiv
- At få stiftet bekendtskab med psykologiske fænomener som gruppesamhørighed og lydighed overfor autoriteter
- At få en forståelse for, hvordan historiske begivenheder som 2. verdenskrig kan forklares ved hjælp af psykologi
- At få kendskab til kendte eksperimenter foretaget af Stanley Milgram og Philip Zimbardo

Underviseren:

Jeg hedder Selma, og jeg er 25 år og bor i Roskilde sammen med min kæreste, som ikke kan gå en dag uden at citere Star Wars. Til dagligt læser jeg en kandidat i *Strategisk kommunikation og digitale medier* på Roskilde Universitet, og har kun et år tilbage til, at jeg er færdig og skal ud og være "rigtig voksen". Indtil da skal jeg bl.a. bruge tiden på at undervise en masse søde og kloge Yngre Talenter, hvilket altid er en fornøjelse. Fun fact: De fleste af jer har sikkert større fødder end mig, da min skostørrelse er 36,5 og det har den været siden jeg var på jeres alder.

Samfundsvidenskab

Magt og medier

I en tid med konstante "breaking news", fremkomsten af sociale medier og misinformation, er det afgørende at forstå mediernes centrale rolle i samfundet. Vi møder dem hver dag, og de har mere magt, end man måske lige skulle tro; medierne. Frie medier kaldes ofte "demokratiets vogtere" og "en grundsten i demokratiet", men hvad betyder det, og hvordan kommer det til udtryk? Og hvad med lande, hvor medierne ikke er frie til at kritisere regeringen? Medier kan have magt på forskellige måder, og i dette forløb skal vi undersøge *hvordan* og *hvorfor*.

Vi skal arbejde med mediernes magt i bred forstand. Vi skal forstå, hvorfor medier har magt, selvom det ved første øjekast kan være svært at få øje på. Vi skal arbejde med mediernes rolle i både demokratiske og udemokratiske lande, og forstå hvorfor medierne i Danmark omtales som "den fjerde statsmagt". Derudover skal vi selv undersøge, hvilke historier der bringes i forskellige medier, og hvordan det kan påvirke de politiske holdninger, vi danner. Gennem spændende og konstruktive debatter skal vi desuden diskutere, om udviklingen i det danske mediebillede og fremkomsten af sociale medier styrker eller svækker demokratiet.

Læringsmål:

- Forståelse for, hvordan og hvorfor medier er magtfulde, og spiller en central rolle demokratiske lande
- Forståelse for magtens tredeling og mediernes rolle heri
- Kendskab til teori om holdningsdannelse, nyhedskriterierne og det danske mediebillede
- Viden om mediers rolle i udemokratiske samfund og hvilken indflydelse nye- og sociale medier kan have for samfundet

Underviseren:

Mit navn er Nanna, og jeg er 22-årig statskundskabsstuderende. Jeg er vild med politik, og jeg synes særligt det er interessant at undersøge, hvorfor vi danner bestemte holdninger, og hvordan medier kan have en indflydelse på dette. Når jeg ikke har snuden begravet i bøger, er jeg vild med at være ude i naturen. Jeg kan godt lide at være aktiv, og jeg er vild med at vandre og løbe lange ture. Jeg elsker også at være kreativ, og jeg synes det er sjovt at sy gammelt genbrugstøj om til nyt.

Kloge hoveder tænker ikke ens – om magt og demokrati i Danmark

I Danmark er vi stolte af - og med rette - at Danmark som et af de første lande i verden blev et demokrati, da kong Frederik 7. underskrev Det Danske Riges Grundlov den 5. juni 1849. Eller det er i hvert fald, hvad vi lærer i skolen. Men har Danmark i virkeligheden været et demokrati så længe, og hvorfor er vi egentligt så stolte af vores grundlov? Det er disse spørgsmål, vi skal beskæftige os med ved denne undervisningsgang.

Vi skal forsøge at definere, hvad et demokrati er, og hvad vi forbinder med det at bo i et demokrati. Vi skal prøve at koble forskellige begreber til det danske demokrati, ligesom vi også kommer til at se på, hvilke politiske partier, der er en del af det politiske system i Danmark. Derudover kommer vi også til at arbejde med at fremføre partipolitiske mærkesager gennem god og sund debat, så vi får en forståelse for den demokratiske samtale.

Målet med undervisningsforløbet er at få en forståelse for, hvorfor vi i Danmark har demokrati, hvad det i praksis indebærer, og hvorfor det ikke nødvendigvis er noget, vi bare kan tage for givet.

Læringsmål

- Kendskab til de grundlæggende institutioner i det danske demokrati
- Kendskab til de danske partier og deres forskellige standpunkter
- Forståelse for hvorfor mennesker stemmer og mener noget forskelligt
- Evnen til at indgå i en debat

Underviseren:

Mit navn er August, jeg er 23 år gammel og læser til daglig statskundskab på Københavns Universitet. Statskundskab handler om, hvordan samfundet fungerer, hvordan vores demokrati er indrettet, og hvordan de politiske beslutninger ser ud i vores alle sammens hverdag. Når jeg ikke læser - og det går der meget tid med, er jeg glad for vand, og jeg både svømmer og sejler.

Naturvidenskab

Menneskets gener – Hvorfor ser vi ud som vi gør?

Der er syv milliarder mennesker på jordkloden, men ingen ligner hinanden – medmindre man er tvillinger. Men hvorfor ser vi ud som vi gør, og hvad afgør vores udseende? Det er spørgsmål som disse, som vi skal beskæftige os med ved denne undervisningsgang.

Vi skal forsøge at forstå hvad genetik og DNA er, og hvilken rolle evolutionen har i udviklingen af mennesket. Vi skal forsøge at koble de forskellige begreber til mutationer og kræft, ligesom vi skal se på, hvordan man bekæmper kræft. Undervejs vil vi lege detektiver og løse nogle udfordringer. Først, skal vi løse en mordgåde, hvor vi skal finde den rette morder ud af gruppe mistænkte. Derefter skal vi finde det rette nyfødte baby til en mor, som påstår hun har fået det forkerte barn med hjem. Målet med undervisningsforløbet er at få en forståelse for menneskets genetik og evolutionen, hvordan kræft opstår og behandles, og hvordan viden om genetik bliver brugt i dag.

Læringsmål:

- Kendskab til DNA, genetik, mutationer og evolution
- Kendskab til cancer og bekæmpelsen af denne.
- Kendskab til anvendelse af krydsningskemaer, samt forudsætninger for at reflektere over genmanipulation

Underviseren:

Mit navn er Ahmed, jeg er 25 år og læser til læge på Københavns Universitet. Jeg ser frem til at arbejde på et hospital og hjælpe til på skadestuen, når folk kommer til skade. Mens jeg stadig er studerende læser jeg meget (det gør man når man læser til læge), men når jeg endelig har fri fra universitetet ynder jeg at spille fodbold. Men hvis jeg ikke spiller fodbold, så sidder jeg derhjemme og tegner.

Hvordan bliver vi til? - Rejsen fra celle til pubertet.

Hvorfor går denne generations unge piger tidligere i puberteten end deres mødre? Hvad sker der, når transkønnede behandles med hormoner? Hjælper det at spise mælk og havregryn, hvis man gerne vil vokse? Hvordan kan det i det hele taget lade sig gøre, at vi kan gå fra en enkelt celle til hver vores egen unikke person?

Den slags spørgsmål vil blive besvaret i dagens undervisning. Vi kommer til at gå i dybden med de mekanismer, der gør os, til netop dem vi er. Vi skal beskæftige os med genetikken under befrugtningen, og de hormoner der påvirker vores udvikling. Herigennem skal vi danne os et

sammenhængende billede af rejsen fra befrugtningen til det færdigudviklede menneske. Vi kommer også til at beskæftige os med, hvad der sker, når disse mekanismer slår fejl. Det kan være effekten af hormonforstyrrende stoffer i fostertilværelsen, effekten af fejl i befrugtningen eller effekten af diverse udviklingshæmmelser.

Læringsmål:

- Kendskab til befrugtning og fosterets udvikling.
- Kendskab til den præpubertære udvikling.
- Kendskab til puberteten og udviklingen af de sekundære køns karakteristika hos mænd og kvinder.
- Kendskab til betydningen af de kvindelige og mandlige kønshormoner
- Kendskab til en række udviklingshæmmelser og genetiske sygdomme

Underviseren:

Mit navn er Erik, og jeg læser til daglig medicin på Københavns universitet. Læren om hvordan kroppen fungerer, hvilke sygdomme der kan ramme den, og om hvordan vi behandler dem, fascinerer mig. Jeg er også vild med at studere et fag, der kan bruges til at hjælpe mennesker, som har behov for det, ligesom jeg kan lide at lære fra mig - god læring er sjovt og aktiverende. Udover studiet tilbringer jeg det meste af min tid med mine venner, kæreste eller med svømning.

Kroppens anatomi for begyndere

Vi bruger konstant vores krop - vi cykler til skole, vi danser, vi spiller fodbold. Men vi tænker sjældent over, hvordan kroppen udfører de opgaver, vi forventer af den hver eneste dag. Hvad sker der med mine knogler og muskler, når jeg samler en blyant op? Hvilke mekanismer skal spille sammen, for at systemet kan fungere? For det meste lægger vi først mærke til det, når det går galt. Vi falder og brækker armen, vi vrider om i et forkert spring, eller vi bliver sparket over skinnebenet og lægger mærke til, hvor ondt det gør.

I dette undervisningsforløb skal vi beskæftige os med knoglerne og musklernes anatomi. Det er knoglerne og musklerne, der sætter os i stand til at bevæge os, og det er deres anatomi, der er mest ligetil at forstå. Grundlæggende udgør knoglerne et skelet, der holder os oprejst, og musklerne sætter os i stand til at bevæge skelettet. Dagens undervisning klæder jer på til at forstå en del af kroppens anatomi og øger dermed jeres indsigt i egen krop, hvilket hjælper jer til at genkende og forebygge forskellige skader.

Læringsmål:

- Kendskab til knogler og musklers struktur og funktion.
- Kendskab til de vigtigste knogler i kroppen.
- Kendskab til de vigtigste muskler i kroppen.

- Kendskab til de mest almindelige knoglebrud.
- Kendskab til de mest almindelige sportsskader.

Underviseren:

Mit navn er Erik, og jeg læser til daglig medicin på Københavns universitet. Læren om hvordan kroppen fungerer, hvilke sygdomme der kan ramme den, og om hvordan vi behandler dem, fascinerer mig. Jeg er også vild med at studere et fag, der kan bruges til at hjælpe mennesker, som har behov for det, ligesom jeg kan lide at lære fra mig - god læring er sjovt og aktiverende. Udover studiet tilbringer jeg det meste af min tid med mine venner, kæreste eller med svømning.

Hjerte, kredsløb og lunger – hvordan hænger det hele sammen?

Hjertet slår. Vejtrækningen kører på repeat. For det meste tænker vi ikke over det, men indimellem bliver vi opmærksomme på, at hjertet hamrer. Du kender helt sikkert følelsen af at kunne mærke dit hjerte banke i brystkassen, når du dyrker sport, eller når du ser en spændende film. Du ved også, hvordan det føles at gispe efter vejret, når du lige har spurtet efter bussen. Der kunne gives utallige eksempler på, hvordan du allerede har mærket dit hjerte, kredsløb og lunger. Men hvordan hænger det hele sammen, og hvad sker der, når det ikke fungerer?

Dagens undervisning vil give dig en forståelse for, hvordan hjerte, kredsløb og lunger ser ud, hvordan de/det hver især fungerer, og hvordan samspillet er vigtigt for kroppens samlede funktion. Vi skal arbejde både teoretisk og praktisk - bl.a. får du mulighed for at lytte til dit eget hjerteslag med et stetoskop, lære at tælle pulsslag samt lave en model af lungerne. Arbejdsformen bliver hovedsageligt gruppearbejde, og du kommer til at opleve forskellige læringsmetoder for at øge din motivation og lyst til videre læring.

Læringsmål:

- Forstå hjertets placering, opbygning og funktion
- Forstå hjertets og kredsløbets vigtige rolle for hele kroppen.
- Forstå lungernes placering, opbygning og funktion
- Forstå samspillet mellem hjerte, kredsløb og lunger.

Underviseren:

Mit navn er Rasmus Thomsen. Jeg er 27 år og læser til daglig medicin på 9. semester på Københavns Universitet. Jeg synes, menneskekroppen er enormt spændende, og jeg har i mit efterhånden lange studieliv tilegnet mig en masse viden, som jeg brænder for at give videre. Specielt dette tema om hjertet, kredsløbet og lungerne synes jeg er vildt interessant, og jeg håber, at du som elev vil få noget spændende ny viden ud af dagen. Udover studiet nyder jeg at være fysisk aktiv gennem fodbold, løb og cykling og at bruge tid med min kone, barn og øvrig familie og venner.

En verden under mikroskopet

Ved du hvilke sygdomme, du eventuelt er vaccineret mod, og hvorfor man har valgt at vaccinere børn for lige netop disse sygdomme i Danmark, når man f.eks. i USA har valgt nogle andre? Er det egentligt bedre at blive syg med virus eller bakterier uden en vaccination, og er der nogle farer ved vaccination? Det er spørgsmål, som har fyldt meget i den offentlige debat de seneste år, og som vi sammen går i dybden med i dette forløb.

Vi bliver alle syge hvert år, men om det er en forkølelse, halsbetændelse, lungebetændelse eller en helt anden sygdom afhænger i store dele af hvilken bakterie eller virus, som har inficeret os. Du får på denne dag en grundlæggende forståelse for virus og bakterier, samt hvordan disse adskilles fra den humane celle. Vi går i dybden med hvilke vira og bakterier, der findes omkring os, hvordan de spredes, og hvor farlige de kan være for befolkningsgrupper som for eksempel børn, ligesom vi kigger på, hvordan man gør i andre lande. Vi kommer derfor til at bruge meget af dagen på at snakke om børnevaccinationsprogrammet, og hvorfor det er vigtig for individet såvel som samfundet.

Læringsmål:

- Hvorfor virus og bakterier kan give ophav til sygdom
- Generel forståelse for bakterier og virus - herunder hvordan de er forskellige fra menneskets celler
- Viden om børnevaccinationsprogrammet og viden om sygdomme som kan opstå på baggrund af disse virus/bakterier
- Viden om hvilke komponenter (fx sygdom og økonomiske forhold), der ligger til grund for beslutningen om, hvorvidt der skal vaccineres for en bakterie eller virus på befolkningsplan

Underviseren:

Jeg hedder Mads, er 24 år gammel og læser til dagligt medicin på Københavns universitet. Jeg elsker at spille fodbold, er fuld af energi, og der kommer derfor til at være gang i den i klasserummet, hvor I kommer til at opleve at selv lidt "tørre" videnskabelige emner meget nemt kan blive helt vildt spændende!